

ประสิทธิภาพและทันทั่วทั้งที่ เพื่อลดจำนวนผู้ป่วยตายและ
ผลกระทบอื่น ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

ซึ่งขณะนี้องค์การกุศลต่าง ๆ (The International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, Medecins Sans Frontieres, UNICEF และ WHO) ได้เชิญชวนให้บริจาคเงินจำนวน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับใช้ในการรับมือกับการระบาดครั้งใหญ่ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นดังกล่าว

โรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบมักจะเกิดรุนแรงในเด็ก โดยเริ่มจากอาการปวดหัวอย่างรุนแรง มีไข้สูง คลื่นไส้ และอาเจียน ซึ่งอาการแสดงเหล่านี้ มักจะเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยอาจทำให้ผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้ส (Coma) และเสียชีวิตได้ภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง หากไม่ได้รับการรักษาพบว่า ร้อยละ 50 ของผู้ป่วยเหล่านี้จะเสียชีวิต แต่อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการรักษา พบว่า ประมาณร้อยละ 10 ก็ยังเสียชีวิต ส่วนผู้ป่วยที่รอดชีวิตบางรายจะมีพยาธิสภาพทางสมองหลงเหลืออยู่ (Mental Damage) หรือบางรายอาจจะหูหนวก

โรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบได้เกิดการระบาดในบริเวณ African meningitis belt เกือบทุกปี โดยเริ่มจากประเทศเอธิโอเปีย (Ethiopia) ซึ่งอยู่ทางตะวันออกของทวีปแอฟริกา แล้วแพร่ขยายไปทางตะวันตก จนถึงที่สุดที่ประเทศซีเนกัล (Senegal) โดยในปี ค.ศ. 2002 เพียงปีเดียวองค์การอนามัยโลกได้รับรายงานจากประเทศต่าง ๆ ในแถบนี้ว่ามีผู้ป่วยสูงถึง 33,000 ราย และเสียชีวิตจำนวน 2,500 ราย

สำหรับปีนี้ การควบคุมการระบาดของโรคจะค่อนข้างยุ่งยากกว่าปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากพบว่าการระบาดของโรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบในประเทศ Burkina Faso ที่ส่วนใหญ่เกิดจากสายพันธุ์ W 135 แต่วัคซีนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะป้องกันโรคได้ดีเฉพาะสายพันธุ์ A และ C เท่านั้น ส่วนสายพันธุ์ W 135 จะต้องใช้ tetravalent vaccine ซึ่งมักจะใช้ฉีดป้องกันให้กับผู้ที่เดินทางไปแสวงบุญที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย และมีราคาค่อนข้างแพงประมาณ 4 - 50 เหรียญสหรัฐต่อการฉีด 1 ครั้ง ขึ้นอยู่กับว่าขายที่ประเทศใด แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีความพยายามที่จะต่อรองกับบริษัทที่ผลิตวัคซีนนี้ให้ลดราคาลงมาเหลือประมาณ 1 เหรียญสหรัฐต่อการฉีด 1 ครั้ง แล้วมีแนวโน้มว่าจะประสบความสำเร็จในการเจรจาดังกล่าว

ถอดความจากบทความเรื่อง **Meningitis stockpile for Africa** ใน **Weekly Epidemiological Record, No 50, 13 December 2002**

โดย นางสาวสุชาดา จันทสิริยากร กลุ่มเฝ้าระวังและสอบสวนโรค สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สถานการณ์โรคไข้เลือดออก

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2545 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก (DF + DHF+DSS) รวม 108,905 ราย อัตราป่วยเท่ากับ 174.78 ต่อประชากรแสนคน พบผู้ป่วยสูงกว่าสัปดาห์ที่แล้ว 804 ราย เป็นผู้ป่วยสัปดาห์นี้ 140 ราย ผู้ป่วยย้อนหลัง

664 ราย มีผู้เสียชีวิต 172 ราย จากจำนวนที่ป่วยทั้งหมด (ลดลง 1 รายจากสัปดาห์ที่แล้ว เนื่องจากเปลี่ยนแปลงผลการวินิจฉัย)

สัดส่วนผู้ป่วยแยกเป็นไข้เด็งกี (DF) ร้อยละ 28.72 ไข้เลือดออก (DHF) ร้อยละ 68.69 และไข้เลือดออกช็อค ร้อยละ 2.59

จังหวัดที่มีอัตราป่วยเกิน 500 ต่อประชากรแสนคนมี 3 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 3.4 เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคใต้ทั้งหมดคือ ยะลา (สูงที่สุด) สุราษฎร์ธานี และ กระบี่

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 400 – 499 ต่อประชากรแสนคน มี 3 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 3.4 อยู่ในภาคใต้ทั้งหมด คือ พัทลุง นครศรีธรรมราช และ พังงา

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 300 – 399 ต่อประชากรแสนคน มี 4 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 5.26 ได้แก่ สงขลา นราธิวาส ปราจีนบุรี และ สตูล

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 200 – 299 ต่อประชากรแสนคน มี 12 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 15.79 ได้แก่ ตรัง จันทบุรี ระยอง บุรีรัมย์ ชัยภูมิ นครราชสีมา เพชรบูรณ์ มหาสารคาม ขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุทัยธานีและปัตตานี

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 100 – 199 ต่อประชากรแสนคน มี 32 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 42 ส่วนใหญ่เป็นจังหวัดในภาคกลาง

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 50 – 99 ต่อประชากรแสนคน มี 16 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 21.05 ส่วนใหญ่เป็นจังหวัดในภาคกลาง

จังหวัดที่มีผู้ป่วยต่ำกว่า 50 ต่อประชากรแสนคนมี 6 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 7.89 ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ น่าน และอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีก 2 จังหวัดคือ สิงห์บุรี และ มุกดาหาร

สำหรับกรุงเทพมหานครมีผู้ป่วยรวม 8,721 ราย ตาย 7 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 152.30 ต่อประชากรแสนคน

ภาคกลาง เขต 1, 2, 3 และ 4 มีอัตราป่วย 127.19, 61.60, 196.59 และ 146.95 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5, 6 และ 7 มีอัตราป่วย 207.79, 161.98 และ 112.15 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคเหนือ เขต 8, 9 และ 10 มีอัตราป่วย 146.03, 158.35 และ 49.28 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคใต้ เขต 11 และ เขต 12 มีอัตราป่วย 398.21 และ 360.42 ต่อ ประชากรแสนคน ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2544 พบว่า ปีนี้อัตราป่วยลดลง จาก 213.45 เป็น 174.78 ต่อประชากรแสนคน